

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ Νο 10

Τακτικής συνεδρίασης του Περιφερειακού Συμβουλίου Βορείου Αιγαίου και μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας (<https://www.epresence.gov.gr>), για λόγους διασφάλισης της δημόσιας υγείας και σύμφωνα με τις διατάξεις: α) του άρθρου 67 του Ν. 3852/2010 όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 74 του Ν.4555/2018 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 184 του Ν. 4635/2019) και β) του άρθρου 10 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (ΦΕΚ 55τ.Α'/11-03-2020),

Μυτιλήνη 27 Απριλίου 2022, ημέρα Τετάρτη και ώρα 17:30

[Πρόσκληση Προέδρου Περιφερειακού Συμβουλίου 24693/387/20-04-2022.]

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

1. Έγκριση πρότασης με το concept Lesbos Summer of Love The Aegian Music-Festival στις τουριστικές εκθέσεις στην Ευρώπη
2. Ορισμός εκπροσώπων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου για συγκρότηση γνωμοδοτικής επιτροπής για ναυάγια – πλοία στην Π.Ε. Λέσβου.
3. Ορισμός εκπροσώπων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου για συγκρότηση επιτροπής «Εκμίσθωσης Θαλάσσιων Μέσων Αναψυχής» στην Π.Ε. Λέσβου
4. Ορισμός εκπροσώπου στη Γενική Συνέλευση της «ΕΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»
5. Έγκριση του Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) Βορείου Αιγαίου.
6. Έγκριση Σχεδίου Δράσης Αθλητισμού Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου για το έτος 2022.
7. Μερική ανάκληση της κήρυξης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης ακινήτων για την εκτέλεση του έργου «ΟΔΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ΚΑΛΛΟΝΗΣ – ΠΕΤΡΑΣ (Α΄ ΦΑΣΗ)»
8. Έγκριση 3^{ης} τροποποίησης προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2022, Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
9. Έγκριση 2^{ης} τροποποίησης Τεχνικού Προγράμματος Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου 2022

ΕΚΤΟΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ

ΘΕΜΑ: Παραλαβή υπηρεσιών ιατρών και νοσηλευτών

ΠΑΡΟΝΤΑ ΜΕΛΗ

1) Κωνσταντίνος ΑΡΩΝΗΣ	Πρόεδρος Π.Σ.	19) Σουλτάνα ΑΝΔΡΕΑΛΟΥ	Μέλος Π.Σ
2) Γεώργιος ΝΟΜΙΚΟΣ	Αντιπρόεδρος Π.Σ.	20) Κωνσταντίνος ΑΔΑΜΙΔΗΣ	=/=
3) Μαγδαληνή ΤΟΥΦΟΥ	Γραμματέας Π.Σ.	21) Παναγιώτης ΓΕΝΟΥΖΟΣ	=/=
4) Παναγιώτης ΚΟΥΦΕΛΟΣ	Μέλος Π.Σ.	22) Παναγιώτης ΧΡΙΣΤΟΦΑΣ	=/=
5) Παντελής ΒΡΟΥΛΗΣ	=/=	23) Παναγιώτης ΠΡΟΒΕΤΖΑΣ	=/=
6) Βασίλειος ΠΑΝΟΥΡΑΚΗΣ	=/=	24) Νικόλαος ΚΑΡΑΣΑΒΒΑΣ	=/=
7) Αναστασία ΑΝΤΩΝΕΛΛΗ	=/=	25) Παντελέον ΒΕΡΡΗΣ	=/=
8) Δημήτριος ΚΟΥΡΣΟΥΜΠΑΣ	=/=	26) Χριστόφορος ΚΡΙΜΙΖΗΣ	=/=
9) Νικόλαος ΝΥΚΤΑΣ	=/=	27) Στυλιανός ΚΑΜΠΟΥΡΗΣ	=/=
10) Παντελής ΜΠΟΥΡΝΙΑΣ	=/=	28) Νικόλαος ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	=/=
11) Αριστείδης ΧΑΤΖΗΚΟΜΝΗΝΟΣ	=/=	29) Αγλαΐα ΚΥΡΙΤΣΗ	=/=
12) Χριστιάνα ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ	=/=	30) Γεώργιος ΑΜΠΑΖΗΣ	=/=
13) Θεόδωρος ΒΑΣΣΑΜΙΔΗΣ	=/=	31) Σταμάτιος ΦΙΛΙΠΠΗΣ	=/=
14) Καλλιόπη ΓΟΜΟΥ-ΠΡΩΤΟΓΕΡΑΚΗ	=/=	32) Ιωάννης ΣΠΙΛΑΝΗΣ	=/=
15) Ευστράτιος ΚΥΡΑΤΖΗΣ-ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ	=/=	33) Μαρία ΝΙΚΟΛΑΡΑ	=/=
16) Λεωνίδα ΑΘΗΝΑΔΗΣ	=/=	34) Εμμανουήλ ΚΑΡΛΑΣ	=/=
17) Παντελής ΜΠΟΥΓΔΑΝΟΣ	=/=	35) Ευστράτιος ΓΕΩΡΓΟΥΛΑΣ	=/=
18) Παντελεήμων ΛΕΓΑΤΟΣ	=/=	36) Νικόλαος ΜΑΝΑΒΗΣ	=/=

ΑΠΟΝΤΑ ΜΕΛΗ

1) Άγγελος ΒΛΑΤΤΑΣ-ΛΑΜΠΡΙΝΟΣ	Μέλος Π.Σ.
2) Παρασκευάς ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ	=/=
3) Γεώργιος ΚΥΡΙΑΖΗΣ	=/=
4) Στυλιανός ΣΤΑΜΟΥΛΟΣ	=/=
5) Αγλαΐα ΑΡΓΥΡΟΥΔΗ	=/=

Ο Πρόεδρος διαπιστώνει ότι υπάρχει απαρτία και κηρύσσει την έναρξη της συνεδρίασης παρισταμένου του Περιφερειάρχη Βορείου Αιγαίου κ. Κωνσταντίνου Ι. Μουτζούρη.

Στη συνεδρίαση παρευρίσκεται και η υπάλληλος της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου κα Αρμενάκα Ειρήνη για την τήρηση των πρακτικών.

Επί του πέμπτου θέματος της ημερήσιας διάταξης το λόγο πήρε ο κ. Γεώργιος Λεμονός προϊστάμενος της Δ/σης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού ο οποίος κατέθεσε την κάτωθι εισήγηση και ζήτησε την κατά νόμο έγκρισή της

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

Θέμα: Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

Εισαγωγή

Οι συνέπειες της αλλαγής του κλίματος γίνονται πιο αισθητές, τόσο στην Ευρώπη, όσο και παγκόσμια με την πάροδο του χρόνου. Οι αλλαγές που αναμένονται, λόγω της κλιματικής αλλαγής, πρόκειται να επηρεάσουν ιδιαίτερα τομείς όπως τη γεωργία, την αλιεία, την ανθρώπινη υγεία, τους υδάτινους πόρους, τη βιοποικιλότητα, τα οικοσυστήματα, καθώς και τις υποδομές, τις μεταφορές και την ενέργεια. Ανεξαρτήτως των σεναρίων υπερθέρμανσης του πλανήτη, και των προσπαθειών μετριασμού της κλιματικής αλλαγής, μέσω της μείωσης των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου, η μόνη στρατηγική επιλογή, τόσο σε εθνικό, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, είναι η λήψη μέτρων προσαρμογής για την αντιμετώπιση των αναπόφευκτων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και του οικονομικού, περιβαλλοντικού και κοινωνικού κόστους τους. Κάθε χώρα λοιπόν, οφείλει να συμπεριλάβει εθνικές προτεραιότητες στην ήδη υπάρχουσα και επερχόμενη κλιματική αλλαγή και να συμβάλει στην προσπάθεια που γίνεται διεθνώς για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Παράλληλα όμως, οφείλει να θωρακιστεί αναλόγως και έγκαιρα απέναντι στις «υπολειμματικές» επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, ώστε να μετριαστούν οι αρνητικές επιπτώσεις που δεν καθίστανται δυνατόν να αποφευχθούν.

Το ΠεΣΠΚΑ αποτελείται από όλες τις αναγκαίες ενέργειες και προγραμματισμένες δράσεις που πρέπει να ληφθούν, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις και να μειωθεί η τρωτότητα περιοχών, δραστηριοτήτων και οικοσυστημάτων από το μεταβαλλόμενο κλίμα. Τέτοιου είδους δράσεις προσαρμογής απαιτούνται για να αντιμετωπιστούν επίσης υπάρχοντα προβλήματα, τα οποία ενδέχεται να πολλαπλασιαστούν στο μέλλον. Το ΠεΣΠΚΑ είναι ένα ολοκληρωμένο σχέδιο που προσδιορίζει και ιεραρχεί τα απαραίτητα μέτρα και δράσεις προσαρμογής και σύμφωνα με τον Κανονισμό 1303/2013/ΕΕ, δείχνει τις κατευθυντήριες γραμμές για την υλοποίηση των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ.

Ο σκοπός της στρατηγικής αυτής είναι να περιοριστεί η ευπάθεια της εκάστοτε Περιφέρειας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Για να πραγματοποιηθεί αυτό, γίνεται εκτίμηση και κατανόηση των αλλαγών που αναμένεται να συμβούν τις επόμενες δεκαετίες και εκτίμηση των κινδύνων που εμπεριέχουν για το περιβάλλον, την κοινωνία και την οικονομία. Το ΠεΣΠΚΑ πρέπει να αναγνωρίσει και να ιεραρχήσει τις επιλογές προσαρμογής με βάση τους κινδύνους, να εκτιμήσει τα απαιτούμενα μέτρα που είναι απαραίτητα να ληφθούν, το χρονοδιάγραμμα και το κόστος τους, τουλάχιστον σε επίπεδο στρατηγικής, δεδομένου ότι η αλλαγή του κλίματος, αφενός δεν είναι δυνατό να προβλεφθεί επακριβώς και αφετέρου είναι μια διαδικασία δεκαετιών.

Στόχος της στρατηγικής αυτής είναι να βοηθήσει στη δημιουργία και την ενδυνάμωση των δομών της Περιφέρειας που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της κλιματικής μεταβολής, να αναπτύξει ένα σύστημα παρακολούθησης του προβλήματος, της εξέλιξης και της πιθανής αναθεώρησης του προγράμματος προσαρμογής στο μέλλον. Με την εκπόνηση του ΠεΣΠΚΑ εξειδικεύονται οι ευάλωτοι τομείς της Περιφέρειας και εξετάζονται μέτρα υλοποίησης, που θα βοηθήσουν την Περιφέρεια να προσαρμοστεί στην κλιματική αλλαγή. Γίνεται εκτίμηση πιθανού κόστους υλοποίησης για κάθε μέτρο ξεχωριστά και αναφορά των πιθανών φορέων υλοποίησης καθώς και εμπλεκόμενων φορέων. Τέλος, τα έργα ιεραρχούνται ανάλογα με τη σημαντικότητά τους.

Θεσμικό πλαίσιο

Σύμφωνα με το **Ν. 4414/2016**, άρθ. 43 (ΦΕΚ 149/Α/9-8-2016), όλες οι Περιφέρειες της χώρας θα πρέπει να εκπονήσουν Σχέδια για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή σε

εναρμόνιση με την Εθνική Στρατηγική. Το ΠεΣΠΚΑ αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο που προσδιορίζει και ιεραρχεί τα απαραίτητα μέτρα και δράσεις προσαρμογής.

Με την **Υ.Α. αριθ. οικ. 11258/2017** (ΦΕΚ 873/Β/16-3-2017) εξειδικεύτηκε το περιεχόμενο των Περιφερειακών Σχεδίων για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ), σύμφωνα με το άρθρο 43 του Ν. 4414/2016.

Για την έγκριση των ΠεΣΠΚΑ, απαιτείται η εκπόνηση και έγκριση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), σύμφωνα με τις διατάξεις της **ΚΥΑ 107017/2006** (ΦΕΚ 1225/Β/5-9-2006). Στη διαδικασία που προβλέπεται, η ΣΜΠΕ εγκρίνεται από την αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΚΑ (ΔΙΠΑ), μετά από διαδικασία διαβούλευσης, κατά την οποία γνωμοδοτεί και το οικείο Περιφερειακό Συμβούλιο.

Για την έγκριση του ΠεΣΠΚΑ από το Περιφερειακό Συμβούλιο, απαιτείται γνώμη της Περιφερειακής Επιτροπής Διαβούλευσης και της Διεύθυνσης Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία εισηγείται για τη συμβατότητα του ΠεΣΠΚΑ με τις κατευθύνσεις και τους στόχους της ΕΣΠΚΑ.

Συνεπώς, διαδικαστικά απαιτείται να εγκριθεί πρώτα η ΣΜΠΕ από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Δ/νση Αδειοδότησης, με γνωμοδότηση του Περιφερειακού Συμβουλίου και στη συνέχεια να εγκριθεί το ΠεΣΠΚΑ από το Περιφερειακό Συμβούλιο, μετά από γνωμοδότηση του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Δ/νση Κλιματικής Αλλαγής και της Επιτροπής Διαβούλευσης.

Διάγραμμα Ενεργειών

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, μέσω της **Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου**, ανέθεσε στην εταιρεία **Άξων Περιβαλλοντικής ΕΠΕ – Περιβαλλοντικές Μελέτες & Προγράμματα** την εκπόνηση του ΠεΣΠΚΑ και της ΣΜΠΕ. Η μελέτη αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας, προκειμένου να λάβουν γνώση οι ενδιαφερόμενοι και οι πολίτες και να υποβάλλουν τις απόψεις τους.

Διενεργήθηκε μία αρχική παρουσίαση στις 8/6/2018, όπου ζητήθηκαν και συλλέχθηκαν δεδομένα από διάφορες υπηρεσίες, ώστε να περιληφθούν στη μελέτη.

Ακολούθησε μία ενημερωτική ημερίδα στις 14/12/2018 στη Μυτιλήνη, με ταυτόχρονη μετάδοση και στα υπόλοιπα νησιά. Στην ημερίδα αυτή έγινε παρουσίαση των μέτρων και ζητήθηκε η άποψη φορέων, υπηρεσιών και ενδιαφερομένων. Στη συνέχεια, δόθηκε περιθώριο μέχρι τα μέσα Ιανουαρίου προκειμένου να κατατεθούν εγγράφως οι απόψεις για να ενσωματωθούν στο Σχέδιο. Έγινε επικοινωνία με φορείς που δεν παραβρέθηκαν στην ημερίδα και ενημερώθηκαν προκειμένου να στείλουν τις απόψεις τους και ενδεχόμενα έργα που θα ήθελαν να περιληφθούν στο Σχέδιο.

Το κείμενο του ΠεΣΠΚΑ διαβιβάστηκε αρχικά άτυπα στο Υπουργείο Περιβάλλοντος στη Δ/νση Κλιματικής Αλλαγής, προκειμένου να εκφράσει απόψεις, οι οποίες ενσωματώθηκαν στο τελικό κείμενο το οποίο διαβιβάστηκε και τυπικά στη συνέχεια (αριθ. πρωτ. οικ. 30510/602/14-5-2019), ώστε το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας να γνωμοδοτήσει εγγράφως και όπως προβλέπεται και από την κείμενη νομοθεσία.

Στη συνέχεια η ΣΜΠΕ διαβιβάστηκε στο Υπουργείο Περιβάλλοντος στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης.

Αναρτήθηκε το κείμενο στην ιστοσελίδα της ΠΒΑ προκειμένου να λάβει γνώση το κοινό.

Έλαβε χώρα η Επιτροπή Διαβούλευσης, η οποία γνωμοδότησε θετικά. Παράλληλα, θετικά γνωμοδότησε και η Δ/νσης Κλιματικής Αλλαγής του Υπ. Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής.

Η Περιφερειακή Επιτροπή Χωροταξίας & Περιβάλλοντος (μετά από εισήγηση αριθ. πρωτ. οικ. 35647/533/15-7-2020) παρέπεμψε τη γνωμοδότηση για την ΣΜΠΕ του ΠεΣΠΚΑ στο Περιφερειακό Συμβούλιο και καθώς δεν υπήρξε γνωμοδότηση του Περιφερειακού Συμβουλίου, το Υπ. Περιβάλλοντος/ΔΙΠΑ προχώρησε στην έγκριση της ΣΜΠΕ του ΠεΣΠΚΑ (ΚΥΑ με αριθ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/21249/1353/3-3-2022 – ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ 14/3/2022) με τις γνωμοδοτήσεις των υπολοίπων υπηρεσιών.

Σήμερα, είμαστε στη φάση που πρέπει να εγκριθεί το ΠεΣΠΚΑ από το Περιφερειακό Συμβούλιο, εφόσον υπάρχει ήδη η γνώμη της Επιτροπής Διαβούλευσης και της Δ/νσης Κλιματικής Αλλαγής του Υπ. Περιβάλλοντος. Το Σχέδιο αναθεωρείται σε 7 χρόνια, εάν στο μεταξύ διάστημα δεν προκύψει ανάγκη τροποποίησης.

Σκοπός και διάρθρωση του Σχεδίου

Ο στόχος του ΠεΣΠΚΑ είναι η ανάδειξη και εφαρμογή των κατάλληλων δράσεων, για την επίτευξη προσαρμογής των τρωτών τομέων της Περιφέρειας, έναντι των επιπτώσεων που προκαλεί η κλιματική αλλαγή. Οι τομείς οι οποίοι εξετάζονται και ο στόχος που πρέπει να επιτευχθεί ανά εξεταζόμενο τομέα είναι:

Διαχείριση υδάτων: Σκοπός είναι η εφαρμογή μέτρων και δράσεων, οι οποίες θα προστατεύουν τα υδάτινα συστήματα από τις επιπτώσεις που θα έχει σε αυτά η μεταβολή των κλιματικών συνθηκών.

Άνοδος της στάθμης της θάλασσας και διάβρωση ακτών: Σκοπός είναι οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, μετά από την υλοποίηση των κατάλληλων μέτρων, να είναι μειωμένες σε σχέση με αυτές που θα υπάρξουν αν δεν υλοποιηθεί κανένα μέτρο.

Αλιεία και υδατοκαλλιέργειες: Πρέπει να ληφθούν κατάλληλα μέτρα και δράσεις, έτσι ώστε να περιοριστούν οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και να προστατευτεί το περιβάλλον και η αλιεία.

Γεωργία: Για τον ευάλωτο αυτό τομέα προτείνεται η εφαρμογή κατάλληλων δράσεων, με σκοπό να μειωθούν οι επιπτώσεις που θα επιφέρει η κλιματική αλλαγή και να προστατευθεί η παραγωγικότητα και το γεωργικό εισόδημα.

Διαχείριση Δασών και προστασία από πυρκαγιές: Είναι απαραίτητο να εφαρμοστούν κατάλληλες δράσεις, ώστε τα δασικά οικοσυστήματα να προστατευτούν και οι επιπτώσεις που θα υποστούν να είναι μειωμένες.

Βιοποικιλότητα και Υγρότοποι: Σκοπός είναι η μείωση των επιπτώσεων που αναμένεται πως θα επιφέρει η κλιματική αλλαγή στον τομέα αυτό, με την εφαρμογή των κατάλληλων δράσεων.

Δομημένο Περιβάλλον: Στο τομέα αυτό, σκοπός είναι η εφαρμογή κατάλληλων μέτρων τα οποία θα μειώσουν τις ανάγκες των κτιρίων για ενέργεια. Με τον τρόπο αυτό θα επιτευχθεί μείωση των εκπομπών, ενώ παράλληλα θα αυξηθεί η προσαρμογή των κτιρίων στα ακραία κλιματικά φαινόμενα.

Διαχείριση κινδύνων πλημμύρας: Σκοπός του ΠεΣΠΚΑ είναι η εφαρμογή δράσεων και μέτρων, τα οποία μειώνουν αυτά τα φαινόμενα. Τα μέτρα θεωρούνται επιτυχή αν οι επιπτώσεις μετά την εφαρμογή τους είναι μειωμένες από τις επιπτώσεις που θα είχαμε από τη μη εφαρμογή μέτρων.

Ανθρώπινη υγεία: Η υγεία του ανθρώπινου πληθυσμού κινδυνεύει από την αλλαγή του κλίματος. Η εφαρμογή κατάλληλων δράσεων έχει ως στόχο την μείωση των επιπτώσεων αυτών.

Πολιτιστική κληρονομιά: Σκοπός είναι η προστασία των μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς από τις επιπτώσεις που επιφέρει η αλλαγή του κλίματος.

Μετά τον ορισμό του στόχου του Σχεδίου, αναγνωρίζονται και παρουσιάζονται οι σχετικές Πολιτικές, Σχέδια και Προγράμματα που περιλαμβάνουν αντίστοιχους στόχους ή δεσμεύσεις στον τομέα του περιβάλλοντος, οι οποίοι μπορεί να επηρεάσουν ή να επηρεαστούν από την υλοποίηση του ΠεΣΠΚΑ. Έπειτα, πραγματοποιείται η περιγραφή του Σχεδίου και παρουσιάζονται τα μέτρα που αυτό προτείνει και τα οποία θα βοηθήσουν στο να επιτευχθεί ο στόχος του. Στην εγκεκριμένη ΣΜΠΕ του ΠεΣΠΚΑ Βορείου Αιγαίου, εξετάσθηκαν οι εύλογες εναλλακτικές δυνατότητες συμπεριλαμβανομένης και της μηδενικής λύσης. Επιπροσθέτως, προσδιορίσθηκαν τα περιβαλλοντικά κριτήρια βάσει των οποίων γίνεται η επιλογή της προτεινόμενης λύσης. Οι εναλλακτικές δυνατότητες οι οποίες εξετάσθηκαν είναι οι εξής:

Εναλλακτική λύση 1: Μηδενική λύση (No plan or Programme).

Εναλλακτική λύση 2: Ανάπτυξη χωρίς κεντρικό στρατηγικό σχεδιασμό (Unplanned Growth).

Εναλλακτική λύση 3: Σχεδιασμός του Προγράμματος βάσει κεντρικού στρατηγικού σχεδιασμού (Planned Growth).

Ειδικότερα, στην περίπτωση της μηδενικής λύσης, έγινε η υπόθεση της μη υλοποίησης του προγράμματος και κατ'επέκταση, της μη υλοποίησης καμίας δράσης έναντι της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Η δεύτερη εναλλακτική λύση αφορά την υλοποίηση δράσεων αποσπασματικά, χωρίς κεντρικό σχεδιασμό. Ενώ, τέλος, η τρίτη λύση είναι η υλοποίηση του προγράμματος όπως προτείνεται. Είναι δηλαδή η επιλέξιμη λύση. Αφού επιλέχθηκε η βέλτιστη λύση, προσδιορίσθηκαν οι επιπτώσεις που θα προκληθούν από τα μέτρα και τις δράσεις που η επιλεγείσα λύση προτείνει. Είναι δεδομένο πως οι επιπτώσεις που πιθανό να προκαλέσουν στο περιβάλλον τα προτεινόμενα έργα, εξαρτώνται άμεσα από την υφιστάμενη κατάσταση του περιβάλλοντος, διότι, βάσει της κατάστασης αυτής, προσδιορίζεται ο βαθμός ευαισθησίας της περιοχής στις δραστηριότητες που προτείνονται και στην κλιματική αλλαγή.

Παρουσιάζοντας την υφιστάμενη κατάσταση του περιβάλλοντος εντοπίζονται επίσης, οι περιοχές ή τα ζητήματα στα οποία πρέπει να εφαρμοστούν κατάλληλα μέτρα.

Όπως προέκυψε από τη διαδικασία αξιολόγησης των επιπτώσεων του ΠεΣΠΚΑ, δεν αναμένεται από την εφαρμογή του να επηρεαστεί δυσμενώς καμία περιβαλλοντική παράμετρο. Οι επιπτώσεις θα είναι κυρίως θετικές, ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις θα έχουν μικρή έκταση και ένταση και δεν είναι στρατηγικού χαρακτήρα. Για όλους του τομείς οι επιπτώσεις που πιθανόν να προκύψουν μπορούν να λυθούν στο στάδιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης των εκάστοτε έργων, λαμβάνοντας υπόψη πως η έγκριση της ΜΠΕ για κάθε έργο αποτελεί το τελικό μέσο πρόληψης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, δεν προτείνεται κάποιο περαιτέρω μέτρο.

Η ΣΜΠΕ εντοπίζοντας τις αρνητικές επιπτώσεις προτείνει τις πρακτικές και τα μέτρα εκείνα, ώστε αυτές να ελαχιστοποιηθούν. Κατά συνέπεια η παρακολούθηση θα πρέπει αρχικά να επικυρώσει ή να διορθώσει τα θεωρητικά αποτελέσματα της εκτίμησης της ΣΜΠΕ, σε σύγκριση με τις πραγματικές συντελούμενες περιβαλλοντικές επιπτώσεις που προκύπτουν από την υλοποίηση και στη συνέχεια να εκτιμήσει το αν και κατά πόσο τα μέτρα που προτάθηκαν ήταν αποτελεσματικά και αν όχι να τα διορθώσει.

Περιγραφή του Σχεδίου

Το ΠεΣΠΚΑ, είναι ένα ολοκληρωμένο σχέδιο που προσδιορίζει και ιεραρχεί τα απαραίτητα μέτρα και δράσεις προσαρμογής και σύμφωνα με τον Κανονισμό 1303/2013/ΕΕ, χαράσσει τις κατευθυντήριες γραμμές και προτείνει συγκεκριμένα έργα στα πλαίσια της υλοποίησης των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ. Ο σκοπός της στρατηγικής της Περιφέρειας είναι να περιοριστεί η ευπάθειά της στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Στο πλαίσιο αυτό, για την ανάπτυξη της Στρατηγικής της ΠΒΑ για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή αναφέρονται περιληπτικά τα στοιχεία και δεδομένα του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος της Περιφέρειας και στη συνέχεια περιγράφονται οι αλλαγές που αναμένεται να συμβούν τις επόμενες δεκαετίες στις κλιματικούς παραμέτρους της Περιφέρειας και, βάσει των μεταβολών αυτών, εκτιμώνται και αξιολογούνται οι επιπτώσεις που προκαλούνται από τις μεταβολές αυτές σε τομείς υψηλής σημασίας για την Περιφέρεια. Οι τομείς που εξετάστηκαν είναι:

- 1) Ο τομέας του τουρισμού
- 2) Της γεωργίας
- 3) Των υδατικών συστημάτων
- 4) Των δασικών συστημάτων και της βιοποικιλότητας
- 5) Του δομημένου περιβάλλοντος
- 6) Της ενέργειας
- 7) Της αλιείας
- 8) Των μεταφορών
- 9) Του πολιτιστικού περιβάλλοντος
- 10) Της ανθρώπινης υγείας
- 11) Της εξορυκτικής βιομηχανίας.

Το ΠεΣΠΚΑ αναγνωρίζει και ιεραρχεί τις επιλογές προσαρμογής με βάση τους κινδύνους και εκτιμά τα απαιτούμενα μέτρα / δράσεις που είναι απαραίτητο να ληφθούν, το χρονοδιάγραμμα και το κόστος τους, σε επίπεδο στρατηγικής, δεδομένου ότι η αλλαγή του κλίματος αφενός δεν είναι δυνατό να προβλεφθεί επακριβώς και αφετέρου είναι μια διαδικασία δεκαετιών. Το Σχέδιο πρέπει να βοηθήσει στη δημιουργία και την ενδυνάμωση των δομών της Περιφέρειας που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της κλιματικής μεταβολής, να αναπτύξει ένα σύστημα παρακολούθησης του προβλήματος και της εξέλιξης και της πιθανής αναθεώρησης του προγράμματος προσαρμογής στο μέλλον.

Η ανάλυση τρωτότητας, η ιεράρχηση και επιλογή μέτρων και δράσεων, ο χρονικός προγραμματισμός και η διερεύνηση της χρηματοδότησης / υλοποίησης τους αποτελούν τους βασικούς άξονες των ΠεΣΠΚΑ. Το ίδιο ισχύει και για την εφαρμογή των δεικτών και άλλων εργαλείων παρακολούθησης της εξέλιξης και εφαρμογής των μέτρων προσαρμογής. Στόχος της ΣΜΠΕ είναι η εφαρμογή των κατάλληλων μέτρων, με όρους περιβαλλοντικούς και κόστους/ οφέλους, τα οποία θα προωθήσουν την προσαρμογή της ΠΒΑ έναντι της κλιματικής αλλαγής.

Τα μέτρα που προτείνονται από το ΠεΣΠΚΑ για την ΠΒΑ και περιγράφονται στη συνέχεια, προτείνονται για την επίτευξη των στόχων που έχουν καθοριστεί από το ΠεΣΠΚΑ και χωρίζονται σε 15 τομείς. Συνολικά, σε όλους τους τομείς προτείνονται 150 μέτρα, τα οποία αναφέρονται εδώ επιγραμματικά, ενώ αναλυτικά υπάρχουν στο κείμενο του Σχεδίου που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και στην ΣΜΠΕ του Σχεδίου. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Νήσων Αιγαίου (ΣΔΚΠ), στο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Νήσων Αιγαίου (ΣΔΛΑΠ), στο Τεχνικό Πρόγραμμα Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου 2018, στο Περιφερειακό Πρόγραμμα ΠΕΠ 2021-2027 (και στο 2014-2020) ή προτάθηκαν από υπηρεσίες της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, των Δήμων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου και αρμόδιους φορείς. Οι τομείς είναι:

• **Ομάδα 1: Διαχείριση Υδάτων**, με μέτρα όπως:

- Εκσυγχρονισμός των αρδευτικών συστημάτων,
 - Εκσυγχρονισμός των αστικών υδρευτικών συστημάτων,
 - Θεσμοθέτηση και προστασία του ελάχιστου, οικολογικά ασφαλούς, υδατικού αποθέματος,
 - Ρύθμιση υδατικών απολήψεων με τους περιορισμούς που επιβάλλει η κάθε περίπτωση,
 - Επαναχρησιμοποίηση νερού (π.χ. για άρδευση χώρων πρασίνου),
 - Τεχνητός εμπλουτισμός υδροφόρων οριζόντων,
 - Θεσμοθέτηση ζωνών προστασίας υδροληψιών,
 - Υδρευτικές ανάγκες, με άμεσο (δίκτυα) ή έμμεσο (εμφιαλώσεις) τρόπο.
 - Λήψη μέτρων ορεινής υδροοικονομίας με μικρά ανασχετικά φράγματα για αύξηση της κατείσδυσης
 - Αντιπλημμυρικά έργα
 - Έργα διευθέτησης χειμάρρων.
- Όπως επίσης και μέτρα για εξοικονόμηση νερού, όπως:
- ο περιορισμός των απωλειών υδάτων λόγω διαρροής δικτύων
 - η δυνατότητα μη χρήσης (προφύλαξη) υπόγειων υδατικών αποθεμάτων, κατάλληλων για υπηρεσίες ύδρευσης σε μελλοντικό χρόνο, με κριτήριο προτεραιότητας την εγγύτητα στις παρούσες καταναλώσεις
 - ορθολογική διαχείριση υδατικών πόρων (π.χ. χρήση νερού από αγρότες)
 - εξομάλυνση του υδατικού ισοζυγίου με την αξιοποίηση των χειμερινών κατακρημνισμάτων
 - φράγματα εμπλουτισμού υπόγειων υδροφορέων
 - η δυνατότητα εξοικονόμησης νερού από τους χρήστες, π.χ. η χρήση οικιακών συσκευών με μικρότερες απαιτήσεις σε νερό, και
 - τέλος, με ειδικό ενδιαφέρον λόγω του συγκριτικά χαμηλού κόστους, οι θεσμικές ενέργειες προσαρμογής, όπως η τιμολόγηση, η παροχή κινήτρων για μείωση της κατανάλωσης, η οργάνωση εκστρατειών ενημέρωσης/ εκπαίδευσης/ πληροφόρησης και η σταδιακή απαγόρευση ιδιαίτερα υδροβόρων αστικών χρήσεων.

Συγκεκριμένα, τα μέτρα που προτείνονται είναι:

ΥΣ1: Σύνταξη / Επικαιροποίηση Γενικών Σχεδίων ύδρευσης (Masterplan)

ΥΣ2: Καταγραφή απωλειών και εγκατάσταση συστημάτων τηλεελέγχου για έλεγχο Διαρροών

ΥΣ3: Έργα ενίσχυσης δυναμικότητας δικτύων ύδρευσης

ΥΣ4: Δράσεις ενίσχυσης, αποκατάστασης, εκσυγχρονισμού δικτύων ύδρευσης και έλεγχος Διαρροών

ΥΣ5: Αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης νερού σε υποδομές εγγείων βελτιώσεων

ΥΣ6: Επενδύσεις για εξοικονόμηση ύδατος στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις

ΥΣ7: Καθορισμός ανωτάτων ορίων αρδευτικών αναγκών καλλιεργειών για ιδιωτικές Υδροληψίες

ΥΣ8: Ενίσχυση Δράσεων Περιορισμού Απωλειών στα Συλλογικά Δίκτυα Άρδευσης

ΥΣ9: Καθορισμός και οριοθέτηση ζωνών ή/ και μέτρων προστασίας σημείων υδροληψίας ύδατος, που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση από υπόγεια υδατικά συστήματα

ΥΣ10: Προστασία υδροληπτικών έργων επιφανειακών υδάτων για ύδρευση

ΥΣ11: Υλοποίηση Σχεδίων Ασφάλειας Νερού

- ΥΣ12: Ηλεκτρονική ετήσια καταγραφή μετρήσεων των απολήψεων επιφανειακών και υπογείων υδάτων
- ΥΣ13: Διερεύνηση των συνθηκών εφαρμογής τεχνητών εμπλουτισμών υπόγειων υδροφόρων συστημάτων ως μέσο ποσοτικής ενίσχυσης και ποιοτικής προστασίας των ΥΥΣ, με προτεραιότητα στα ΥΥΣ με κακή κατάσταση και αντιμετώπιση της υφαλμύρινσης.
- ΥΣ14: Ενίσχυση περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων και ελέγχων
- ΥΣ15: Προϋποθέσεις αδειοδότησης νέων/ επέκτασης υφισταμένων μονάδων Υδατοκαλλιέργειας
- ΥΣ16: Προσδιορισμός επιλεγμένων περιοχών λήψης φερτών υλικών για τις ανάγκες τεχνικών έργων
- ΥΣ17: Μελέτη συντήρησης – επισκευής ταμιευτήρα Θανούς Λήμνου και δικτύου άρδευσης
- ΥΣ18: Μελέτη αρδευτικού έργου ΤΟΕΒ Καρλοβάσου
- ΥΣ19: Μελέτες για την κατασκευή φραγμάτων και δικτύων άρδευσης και ύδρευσης
- ΥΣ20: Παροχή υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου για τις εργασίες ολοκλήρωσης κατασκευής του φράγματος Κόρης Γεφύρι νήσου Χίου και υλοποίηση των υπολειπόμενων εργασιών
- ΥΣ21: Αξιοποίηση υδάτων φράγματος Καλαμωτής Ν. Χίου
- ΥΣ22: Επικαιροποίηση – Ολοκλήρωση μελετών Φράγματος Κάσπακα και Λιμνοδεξαμενής Ατσικής
- ΥΣ23: Ολοκλήρωση μελέτης για την κατασκευή λιμνοδεξαμενής στο Λιβαδοχώρι Λήμνου
- ΥΣ24: Μελέτη κατασκευής φράγματος στο Μούδρο Λήμνου
- ΥΣ25: Μελέτη για την κατασκευή φράγματος στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Ψαρών
- ΥΣ26: Μελέτη κατασκευής φράγματος στη θέση Κατάλακκο Λήμνου
- ΥΣ27: Εκπόνηση ολοκληρωμένης μελέτης συγκράτησης με φράγμα του επιφανειακού νερού της υδρολογικής λεκάνης «Δαμανδρί» στην κοίτη του χειμάρρου Κουρουπτής για τις ανάγκες σε νερό της περιοχής Πολιχνίτου.
- ΥΣ28: Μελέτη αξιοποίησης υδατικών πόρων Δήμου Σάμου
- ΥΣ29: Μελέτες για την λειτουργία μονάδας αντίστροφης ώσμωσης Δήμου Χίου
- ΥΣ30: Προσαρμογή του υδατικού σχεδιασμού στην κλιματική αλλαγή
- ΥΣ31: Ανάπτυξη έξυπνων δικτύων ύδρευσης
- ΥΣ32: Εκπόνηση απαιτούμενων μελετών για την κατασκευή λιμνοδεξαμενών
- ΥΣ33: Κατασκευή Λιμνοδεξαμενών

- **Ομάδα 2: Άνοδος στάθμης της θάλασσας/ Διάβρωση των ακτών**, με πολιτικές οπισθοχώρησης:
 - ο Σχεδιασμός και ανάπτυξη ζωνών προστασίας μεταξύ του αιγιαλού και της οικιστικής ζώνης ανάπτυξης.
 - ο Αποθάρρυνση οικιστικής και επιχειρηματικής ανάπτυξης σε παράκτιες περιοχές που αντιμετωπίζουν σοβαρούς κινδύνους διάβρωσης, έως και απαγόρευση χρήσεων γης (όπου είναι απαραίτητο) σε συγκεκριμένες παράκτιες περιοχές που απειλούνται.
 - ο Εγκατάλειψη παράκτιων περιοχών που κινδυνεύουν άμεσα.
 - ο Μετεγκατάσταση κτηρίων και εγκαταστάσεων σε ασφαλέστερες και υψηλότερες τοποθεσίες. Οι νέες κατασκευές στις παράκτιες περιοχές πρέπει από την αρχική κατασκευή τους να ενσωματώνουν τη δυνατότητα μετεγκατάστασης.
- συμβιβασμού: αλλαγές χρήσεων και δραστηριοτήτων προστασίας:*
 - ο Βυθισμένους ή πλωτούς κυματοθραύστες
 - ο Προβόλους
 - ο Τεχνητή θρέψη, έργα ανάπλασης ακτών που έχουν ήδη υποστεί υποβάθμιση
 - ο Έργα αποστράγγισης των ακτών

Στην παρούσα φάση ωστόσο, λόγω έλλειψης επαρκών δεδομένων, τα προτεινόμενα μέτρα αφορούν κυρίως στη δημιουργία του Ακτολογίου και στην εκπόνηση του έργου «Παρακολούθηση, καταγραφή και αντιμετώπιση παράκτιας διάβρωσης και ανόδου της στάθμης της θάλασσας». Με βάση τα αποτελέσματα των παραπάνω προτεινόμενων μέτρων, θα προκύψουν τα παράκτια τεχνικά έργα για την άνοδο της στάθμης της θάλασσας και τη διάβρωση των ακτών.

Πέρα των μέτρων που προτείνονται στο παρόν υποκεφάλαιο, μέτρα που συμβάλουν στην προσαρμογή κατά φαινομένων ανόδου στάθμης της θάλασσας και διάβρωσης ακτών προτείνονται και σε άλλους τομείς. Πιο συγκεκριμένα, μέτρα που συμβάλλουν στην προσαρμογή τέτοιων φαινομένων προτείνονται στους τομείς αλιείας (μέτρα ΑΛ1, ΑΛ2), βιοποικιλότητας (ΒΙ7, ΒΙ8), πολιτιστικής κληρονομιάς (ΠΚ1, ΠΚ7) και μεταφορών (Μ1, Μ2, Μ3).

Τα μέτρα που εντάσσονται και περιλαμβάνονται σε άλλα σχέδια είναι:

ΑΣΘ1: Μελέτη για την υλοποίηση προσήνεμου μώλου στο Κάμπι Φούρνων

ΑΣΘ2: Μελέτη για την επέκταση προσήνεμου μώλου στον Αγ. Κήρυκο Ικαρίας

ΑΣΘ3: Υποστηρικτικές μελέτες για ωρίμανση έργου προστασίας παράκτιας ζώνης Καρλοβάσου

ΑΣΘ4: Μελέτη προστασίας των παραλιών Καρφά και Κώμης

ΑΣΘ5: Δημιουργία Ακτολογίου

ΑΣΘ6: Μελέτη τρωτότητας παράκτιων περιοχών: παρακολούθηση, καταγραφή και αντιμετώπιση παράκτιας διάβρωσης, παράκτιων πλημμυρών και ανόδου της στάθμης της θάλασσας

ΑΣΘ7: Χάραξη αιγιαλού και παραλίας

ΑΣΘ8: Αναθεώρηση των σχεδίων χρήσεων γης

ΑΣΘ9: Σχέδιο διαχείρισης παράκτιας ζώνης

ΑΣΘ10: Υλοποίηση πιλοτικών έργων προστασίας ακτών

- **Ομάδα 3: Αλιεία**, Οι επιπτώσεις που υφίσταται ο τομέας της αλιείας, λόγω της κλιματικής αλλαγής, εστιάζονται κυρίως στην εμφάνιση ξενικών ειδών, τα οποία ανταγωνίζονται τα ενδημικά και προκαλούν μεταβολές στους πληθυσμούς τους. Στην συνέχεια παρουσιάζονται τα προτεινόμενα μέτρα που εντάσσονται σε υφιστάμενα σχέδια και τα οποία εστιάζουν στην προσαρμογή του τομέα της αλιείας στην κλιματική αλλαγή:

ΑΛ1: Μελέτη για κατασκευή αλιευτικών καταφύγιων (Αρμενιστής Ικαρίας)

ΑΛ2: Μελέτη για κατασκευή αλιευτικών καταφύγιων (Κεραμειδούς Σάμου)

ΑΛ3: Βελτίωση του συστήματος παρακολούθησης και καταγραφής των αλιευτικών Αποθεμάτων

ΑΛ4: Παρακολούθηση και καταγραφή διαχρονικών μεταβολών των περιβαλλοντικών παραμέτρων σε Περιοχές Ανάπτυξης Υδατοκαλλιέργειών

ΑΛ5: Δημιουργία ενυδρείων με τοπικά θαλασσινά είδη

ΑΛ6: Δημιουργία χώρων αναπαραγωγής τοπικών ειδών

ΑΛ7: Δράσεις προστασίας βιοποικιλότητας θαλάσσιου περιβάλλοντος από ξενικά είδη, αλλαγές στη σύνθεση του φυτοπλαγκτόν κ.λπ.

- **Ομάδα 4: Δασικά Οικοσυστήματα**, για το μετριασμό των δυσμενών επιπτώσεων των κλιματικών μεταβολών στα δασικά οικοσυστήματα είναι απαραίτητο να ληφθούν εγκαίρως ειδικά διαχειριστικά μέτρα. Η προσαρμογή αυτή θα εστιασθεί στην εντατικοποίηση των καλλιεργητικών παρεμβάσεων για περιορισμό του ανταγωνισμού, των διαβρώσεων και των πλημμυρών, καθώς και για την εξομάλυνση του υδατικού ισοζυγίου με την αξιοποίηση των χειμερινών κατακρημνισμάτων και τη λήψη μέτρων για αποφυγή πιθανής ερημοποίησης περιοχών με χαμηλό υψόμετρο. Τέτοια είναι:

- ο Διαχείριση Δασών
- ο Αντιπυρικές Ζώνες
- ο Εξοπλισμός και ανθρώπινο δυναμικό για την αντιμετώπιση
- ο Εφαρμογή συστημάτων ηλεκτρονικής παρακολούθησης και έγκαιρης ειδοποίησης
- ο Δεξαμενές πυρόσβεσης
- ο Δράσεις ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης πληθυσμού.

Για τον περιορισμό των διαβρώσεων θα απαιτηθεί:

- ο Κατασκευή φραγμάτων συγκράτησης φερτών υλικών και ορισμένων συνοδών έργων
- ο Κατασκευή υδατοφραγμάτων συγκράτησης των χειμερινών όμβριων υδάτων
- ο Κατασκευή φραγμάτων εμπλουτισμού υπόγειων υδροφορέων με σκοπό την εξοικονόμηση ύδατος ύδρευσης και άρδευσης.

Τέτοια έργα έχουν εξετασθεί στην Ομάδα μέτρων 1 και 2 για την Διαχείριση Υδάτινων Συστημάτων καθώς και στα Αντιδιαβρωτικά μέτρα. Για τον περιορισμό των δυσμενών επιπτώσεων των αυξημένων πυρκαγιών θα απαιτηθεί εκσυγχρονισμός - αναδιοργάνωση των μέσων και των μεθόδων πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών, καθώς και αποκατάστασης των καμένων περιοχών. Για την αποφυγή κατάκλυσης παράκτιων περιοχών υψηλής οικολογικής και οικονομικής σημασίας (π.χ. Δέλτα ποταμών, λιμνοθάλασσες) θα απαιτηθεί η κατασκευή αναχωμάτων. Τα έργα αυτά θα συμβάλουν στη διατήρηση και σταθεροποίηση των εν λόγω οικοσυστημάτων. Τέλος, απαιτείται η εντατικοποίηση της έρευνας αναφορικά με τις διαχειριστικές παρεμβάσεις για τη διατήρηση και βελτίωση της αειφόρου παραγωγής των οικοσυστημάτων αυτών.

Πέραν των μέτρων που προτείνονται στο παρόν υποκεφάλαιο, μέτρα που ευνοούν την προσαρμογή των δασικών συστημάτων στην κλιματική αλλαγή έχουν άμεση συσχέτιση με τα μέτρα που προτείνονται στη διαχείριση υδατικών συστημάτων (μέτρο ΥΣ16) βιοποικιλότητας (μέτρο ΒΙ4) και διαχείριση κατολισθητικών φαινομένων (μέτρο ΚΤ6).

Παρακάτω, δίνονται τα προτεινόμενα μέτρα:

ΔΟ1: Εκπόνηση μελέτης αξιολόγησης επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε δασικές εκτάσεις και αναθεώρηση σχεδίων διαχείρισης δασικών εκτάσεων

ΔΟ2: Εκπόνηση μελέτης αξιολόγησης επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε δασολιβαδικές εκτάσεις και αναθεώρηση σχεδίων βόσκησης

ΔΟ3: Στήριξη για την πρόληψη ζημιών σε δάση από δασικές πυρκαγιές, φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα

ΔΟ4: Στήριξη για την πρόληψη ζημιών σε δάση από εκδήλωση επιδημιών εντόμων και παθογόνων οργανισμών

ΔΟ5: Μείωση των πιέσεων σε τρωτά οικοσυστήματα

ΔΟ6: Χρηματοδότηση Διαχειριστικών Μελετών Ιδιωτικών/Δημοτικών Δασών

ΔΟ7: Ενίσχυση της αναγέννησης με σπορά ή φύτευση.

ΔΟ8: Δράσεις δάσωσης

ΔΟ9: Μελέτη για δημιουργία πυροσβεστικού δικτύου στην Χίο.

- **Ομάδα 5: Δομημένο Περιβάλλον**, η κλιματική μεταβολή αυξάνει δραστικά την κατανάλωση ενέργειας στον κτιριακό τομέα, ιδίως κατά τη θερινή περίοδο, ενώ παράλληλα επιβαρύνει το εσωτερικό περιβάλλον των κτιρίων και υποβαθμίζει τα επίπεδα της εσωτερικής θερμικής άνεσης. Η αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών προϋποθέτει το σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών προσαρμογής στους δυο παρακάτω άξονες:

- ο ενέργειες οι οποίες στοχεύουν στη βελτίωση των θερμικών χαρακτηριστικών κυρίως του αστικού περιβάλλοντος και
- ο ενέργειες οι οποίες στοχεύουν στη μείωση των θερμικών και ενεργειακών αναγκών των κτιρίων.

Προτεινόμενα Μέτρα Προσαρμογής είναι τα ακόλουθα:

ΔΠ1: Αναβάθμιση/ Δημιουργία μηχανισμού αποτίμησης ζημιών και αποζημιώσεων στα κτίρια, λόγω πλημμύρας

ΔΠ2: Εντοπισμός περιοχών προτεραιότητας

ΔΠ3: Προσαρμογή του αστικού σχεδιασμού στην κλιματική αλλαγή και χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας

ΔΠ4: Προσαρμογή δημόσιων κτιρίων στην κλιματική αλλαγή

ΔΠ5: Ενίσχυση του Αστικού Πρασίνου και χρήση βιοκλιματικών υλικών

- **Ομάδα 6: Βιοποικιλότητα και Υγρότοποι**, Ο ρόλος των υγροτόπων ως ασπίδας στην κλιματική αλλαγή και ως οικοσυστημάτων η διατήρηση των οποίων απαιτεί μέτρα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, είναι δεδομένος. Πολλά εφήμερα υγροτοπικά συστήματα αναμένεται να εξαφανιστούν και πολλά μόνιμα να συρρικνωθούν ενώ και οι παράκτιοι υγρότοποι απειλούνται με απώλεια ή σημαντικές μεταβολές της ιζηματοπόθεσης, καθώς λόγω θέσης θα επηρεαστούν άμεσα από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας. Ειδικότερα, λόγω συχνότερων και πιο παρατεταμένων επεισοδίων ξηρασίας, οι περισσότεροι υγρότοποι έως το 2100 θα βρίσκονται σε κατάσταση υψηλής τρωτότητας,

δηλαδή είναι σε κίνδυνο προς εξαφάνιση, εάν δεν ληφθούν άμεσα μέτρα διατήρησης και προστασίας τους.

Εκτός των μέτρων που προτείνονται στο παρόν υποκεφάλαιο, μέτρα που συμβάλουν στην προσαρμογή της βιοποικιλότητας και των υγροτόπων στην αλλαγή του κλίματος προτείνονται στα υποκεφάλαια: Υδατικά Συστήματα (μέτρο ΥΣ16), Αλιεία (μέτρο ΑΛ3, ΑΛ4, ΑΛ5, ΑΛ6 και ΑΛ7), Διαχείρισης Δασικών Οικοσυστημάτων (μέτρα ΔΟ1, ΔΟ2, ΔΟ3, ΔΟ4, ΔΟ5, ΔΟ6, ΔΟ7, ΔΟ8 και ΔΟ9), Διαχείριση Πλημμυρικών φαινομένων (μέτρο ΠΛ5) ΚΑΙ Αντιδιαβρωτικά μέτρα ΚΤ6.

Για τη διαχείριση των υγροτόπων προτείνονται τα παρακάτω μέτρα:

ΒΙ1: Εκπόνηση μελετών αξιολόγησης επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην Βιοποικιλότητα

ΒΙ2: Ενσωμάτωση μέτρων παρακολούθησης επιπτώσεων και μέτρων προσαρμογής σε σχέδια διαχείρισης βιοποικιλότητας

ΒΙ3: Εκπόνηση κατάλληλων μελετών με σκοπό την προστασία των μικρών νησιωτικών Υγροτόπων

ΒΙ4: Επόπτευση και φύλαξη Προστατευόμενων Περιοχών

ΒΙ5: Απομάκρυνση υλικών και απομάκρυνση αυθαιρέτων

ΒΙ6: Ίδρυση και στελέχωση των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών

ΒΙ7: Καθορισμός τεχνικών έργων για την προστασία προστατευόμενων περιοχών από Πλημμύρες

ΒΙ8: Κατασκευή απαιτούμενων τεχνικών έργων για την προστασία προστατευόμενων περιοχών από πλημμύρες

ΒΙ9: Μείωση των πιέσεων σε τρωτά οικοσυστήματα

ΒΙ10: Δημιουργία τράπεζας σπερμάτων

- **Ομάδα 7: Πλημμυρικά φαινόμενα,** Η προσαρμογή αυτή θα εστιαστεί στην εντατικοποίηση των καλλιεργητικών παρεμβάσεων για περιορισμό του ανταγωνισμού, των διαβρώσεων και των πλημμυρών, καθώς και για την εξομάλυνση του υδατικού ισοζυγίου με την αξιοποίηση των χειμερινών κατακρημνισμάτων και τη λήψη μέτρων για αποφυγή πιθανής ερημοποίησης περιοχών με χαμηλό υψόμετρο. Για τον περιορισμό των διαβρώσεων θα απαιτηθεί η κατασκευή φραγμάτων συγκράτησης φερτών υλικών και ορισμένων συνοδών έργων. Για την εξομάλυνση του υδατικού ισοζυγίου, θα απαιτηθεί η κατασκευή υδατοφραγμάτων συγκράτησης των χειμερινών όμβριων υδάτων και φραγμάτων εμπλουτισμού υπόγειων υδροφορέων με σκοπό την εξοικονόμηση ύδατος ύδρευσης και άρδευσης. Για τον περιορισμό των δυσμενών επιπτώσεων των αυξημένων πυρκαγιών θα απαιτηθεί εκσυγχρονισμός-αναδιοργάνωση των μέσων και των μεθόδων πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών, καθώς και αποκατάστασης των καμένων περιοχών. Για την αποφυγή κατάκλυσης παράκτιων περιοχών υψηλής οικολογικής και οικονομικής σημασίας (π.χ. Δέλτα ποταμών, λιμνοθάλασσες) θα απαιτηθεί η κατασκευή αναχωμάτων.

Στο πλαίσιο των υφιστάμενων δράσεων που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση και διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας οι οποίες θα συνεχίσουν να υπάρχουν προτείνονται:

- ο Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας «Ξενοκράτης»
 - Αξιολόγηση κινδύνων
 - Επισήμανση ευπαθών χώρων
 - Εκπόνηση ειδικών σχεδίων για κάθε κίνδυνο
 - Ορθή οργάνωση και εξοπλισμό των υπηρεσιών και διαμόρφωση επιχειρησιακής φιλοσοφίας
 - Η δημιουργία συστήματος επικοινωνίας και ροής πληροφοριών μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και παραγόντων στη διαχείριση των κρίσεων.
- ο Συντήρηση – καθαρισμοί υδατορεμάτων
- ο Οριοθέτηση αυτοτελώς
- ο Καθορισμός γραμμής Αιγιαλού και παραλίας
- ο Δράσεις για την ένταξη στη χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων:

- Τεχνητές λίμνες και ταμειευτήρες, οι οποίες διαχωρίζονται σε ανάσχεσης και πολλαπλού σκοπού.
- Έργα διαχείρισης ορεινών λεκανών, που περιλαμβάνουν αναβαθμίδωση και χρήση των γαιών, φυτοτεχνικά έργα (φυτοκάλυψη), έργα διευθέτησης χειμάρρων, που μπορεί να είναι: (α) εγκάρσια, (β) παράλληλα και (γ) προστασίας της κοίτης.
- Διόδους ανακούφισης των πλημμυρών, οι οποίες διαχωρίζονται σε λεκάνες διήθησης και λεκάνες εμπλουτισμού.
- Προτεινόμενα Μέτρα Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, Το Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Βορείου και Νοτίου Αιγαίου (ΣΔΚΠ) περιλαμβάνει μέτρα για την επίτευξη των Γενικών Στόχων Διαχείρισης των Κινδύνων Πλημμύρας που έχουν τεθεί σε επίπεδο χώρας και είναι κοινοί και για τα δεκατέσσερα (14) Υδατικά Διαμερίσματα, έτσι όπως αυτοί παρουσιάζονται στο κεφ. 9.2 του ΣΔΚΠ. Οι γενικοί στόχοι αφορούν στα εξής:
 - Μειτριάσμο της έκθεσης στην πλημμύρα
 - Μείωση της πιθανότητας πλημμύρας
 - Ενίσχυση της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση των πλημμυρών
 - Βελτίωση των μηχανισμών αποκατάστασης των πληγέντων περιοχών

Με βάση τα προαναφερθέντα, επιγραμματικά αναφέρονται στην συνέχεια κάποια μέτρα για τον μετριασμό των επιπτώσεων των πλημμυρών:

- Δίκτυα συλλογής ομβρίων
- Διευθετήσεις ρεμάτων
- Εφαρμογή συστημάτων έγκαιρης ειδοποίησης
- Δράσεις ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης κοινού
- Φράγματα συγκράτησης φερτών υλικών
- Υδατοφράγματα συγκράτησης των χειμερινών όμβριων υδάτων
- Ενίσχυση της ασφάλειας του οδικού δικτύου.
- Αντιπλημμυρικά έργα - Αναχώματα - Εκτροπές

Εκτός από τα μέτρα που προτείνονται αμέσως παρακάτω, μέτρα με αντιπλημμυρική προστασίας προτείνονται και σε κάποιους από τους λοιπούς εξεταζόμενους τομείς. Πιο συγκεκριμένα, στον τομέα των δασικών οικοσυστημάτων αντιπλημμυρικό χαρακτήρα έχουν τα μέτρα ΔΟ3, ΔΟ5, ΔΟ6, ΔΟ8. Στον τομέα της γεωργίας μέτρα τα οποία έχουν και αντιπλημμυρικό χαρακτήρα είναι το μέτρο Γ1 και το μέτρο Γ6. Στον τομέα των μεταφορών τα μέτρα Μ6 και Μ7, το ΚΤ6 από τα αντιδιαβρωτικά μέτρα και τέλος, τα μέτρα ΠΛ9 και ΠΚ10 από τα μέτρα του τομέα πολιτιστικής κληρονομιάς.

Παρακάτω παρατίθενται τα προτεινόμενα μέτρα και αυτά που εντάσσονται σε υφιστάμενα Σχέδια:

ΠΛ1: Σύνταξη Στρατηγικών Σχεδίων (Master Plan) Έργων Αντιπλημμυρικής Προστασίας

ΠΛ2: Ενσωμάτωση στα Σχέδια Ασφάλειας ΣΑΤΑΜΕ επιπτώσεων και μέτρων προστασίας από διαρροή ρύπων μετά από πλημμύρα βάσει των Χαρτών Κινδύνου

ΠΛ3: Μετεγκατάσταση δραστηριοτήτων και εγκαταστάσεων στο πλαίσιο σύνταξης των μελετών Τοπικού Χωρικού Σχεδιασμού / Ειδικού Χωρικού Σχεδιασμού και Ρυμοτομικού Σχεδιασμού (Τ.Χ.Σ./Ε.Χ.Σ.) και Ρυμοτομικά Σχέδια Εφαρμογής (Ρ.Σ.Ε.)

ΠΛ4: Πολεοδομικές και οικιστικές ρυθμίσεις σε πόλεις και οικισμούς εντός της ζώνης πλημμύρας 100ετίας

ΠΛ5: Κατάρτιση κανονισμού απαιτούμενων ενεργειών αποκατάστασης παροχευευστικότητας κοίτης ρεμάτων, συντήρησης και διαχείρισης της παρόχθιας βλάστησης

ΠΛ6: Ειδικές ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση πλημμυρικών κινδύνων σε ιρλανδικές διαβάσεις

ΠΛ7: Μελέτη για την αντιμετώπιση επιπτώσεων στους τομείς ύδρευσης και αποχέτευσης

ΠΛ8: Έργα αντικατάστασης και συμπλήρωσης υφιστάμενων δικτύων αποχέτευσης ομβρίων υδάτων

ΠΛ9: Εκστρατείες ευαισθητοποίησης κοινού, τοπικών αρχών και κοινοτήτων, έναντι πλημμυρικού κινδύνου

ΠΛ10: Μέτρα συντήρησης και καθαρισμού υποδομών και υδατορευμάτων

- ΠΛ11: Ενσωμάτωση προβλέψεων και μέτρων προσαρμογής έναντι της κλιματικής αλλαγής στο ΣΔΚΠ
- ΠΛ12: Μελέτες Έργων Αντιπλημμυρικής Προστασίας
- ΠΛ13: Έργα διευθέτησης ρεμάτων Καρκιναγρίου Ικαρίας
- ΠΛ14: Μελέτη εκτροπής χειμάρρου Αχέρωνα στην Δ.Ε. Καλλονής
- ΠΛ15: Κατασκευή φράγματος Τσικνιά
- ΠΛ16: Αντιπλημμυρική προστασία στον ποταμό Τσικνιά
- ΠΛ17: Μέτρα για τον μετριασμό έντασης διάβρωσης και απόσπασης και μεταφοράς υλικού (δημιουργία μικροφραγμάτων)
- ΠΛ18: Κατώφλια (ουδοί), εγκάρσιοι αναβαθμοί και φράγματα
- ΠΛ19: Παράκαμψη Καρλοβάσου. - Έργο διευθέτησης χειμάρρου και απορροής ομβρίων και συγκοινωνιακό
- ΠΛ20: Έργα διευθέτησης ρέματος Λιολια Ηραίου Σάμου
- ΠΛ21: Τοίχοι αντιστήριξης πρηνών για περιορισμό της κοίτης ποταμών/ υδατορρεμάτων

- **Ομάδα 8: Κατολισθητικά και διαβρωτικά φαινόμενα**, όπου προτείνονται τα κάτωθι μέτρα:”

- ΚΤ1: Άρση - εκβραχισμό ασταθών υλικών και επικρεμάμενων εδαφικών και βραχωδών μαζών από τα πρηνή
- ΚΤ2: Μελέτη και τεχνικά έργα διευθέτησης ορεινών υδρολεκανών
- ΚΤ3: Μελέτη συγκράτησης πρηνών
- ΚΤ4: Μελέτη αναδάσωσης
- ΚΤ5: Μελέτη για την κατασκευή φραγμάτων συγκρότησης φερτών υλικών και συνδετήριων οδών
- ΚΤ6: Μέτρα για τον μετριασμό έντασης διάβρωσης και απόσπασης και μεταφοράς υλικού

- **Ομάδα 9: Γεωργία**, όπου αναμένονται σημαντικές επιπτώσεις και για αυτό ο θα πρέπει να στοχεύουμε στην επίτευξη αειφορικής διαχείρισης των φυσικών πόρων για μεγιστοποίηση της βιώσιμης παραγωγής τροφίμων, με την ορθολογική οργάνωση και με την πρόληψη και αντιμετώπιση των επικείμενων ζημιών από ξηρασία, από ακραία καιρικά φαινόμενα, από πλημμύρες κ.λπ. Θα πρέπει να επιδιωχθεί η διατήρηση και βελτίωση της παραγωγικότητας των εδαφών, η αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του ύδατος και η ορθολογική χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων.

Ο τομέας της γεωργίας έχει άμεση συσχέτιση με την εκδήλωση ακραίων καιρικών φαινομένων (πλημμύρες και πυρκαγιές) και τη διαχείριση υδατικών συστημάτων. Επομένως, μέτρα που έχουν προταθεί στον τομέα Διαχείρισης υδατικών συστημάτων, καθώς επίσης και μέτρα που συμβάλλουν στη διαχείριση δασικών συστημάτων και έχουν προταθεί στο αντίστοιχο κεφάλαιο έχουν άμεση συσχέτιση με την γεωργία. Συγκεκριμένα, τα μέτρα αυτά είναι: Υδατικά συστήματα (μέτρα ΥΣ5, ΥΣ6, ΥΣ8, ΥΣ17, ΥΣ18, ΥΣ19, ΥΣ20, ΥΣ22, ΥΣ23, ΥΣ24, ΥΣ25, ΥΣ26, ΥΣ27, ΥΣ32, ΥΣ33) και Διαχείριση δασικών οικοσυστημάτων (μέτρα ΔΟ2, ΔΟ3, ΔΟ4 και ΔΟ6).

Τα προτεινόμενα μέτρα έχουν ως εξής:

- Γ1: Εκσυγχρονισμός και αποκατάσταση αποχετευτικών/αποστραγγιστικών δικτύων σε πεδινές (αγροτικές) περιοχές
- Γ2: Εκπόνηση μελέτης αξιολόγησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον αγροτικό τομέα
- Γ3: Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης
- Γ4: Καταγραφή εμφάνισης ζωνοδόσων, φυτοπαθογόνων εντόμων και ζιζανίων
- Γ5: Ενίσχυση δράσεων δακοκτονίας
- Γ6: Εγκατάσταση βροχομετρικών σταθμών στην ΠΒΑ.

- **Ομάδα 10: Ανθρώπινη υγεία**, η ανθρώπινη υγεία πλήττεται κυρίως από την εκδήλωση ακραίων καιρικών φαινομένων (υψηλές θερμοκρασίες- εκδήλωση πυρκαγιών, πλημμυρικά φαινόμενα) τα οποία είναι αποτέλεσμα των αλλαγών του κλίματος. Τα προτεινόμενα μέτρα παρουσιάζονται συνοπτικά παρακάτω:

ΑΥ1: Προστασία από ασθένειες που μεταφέρονται από κουνούπια
 ΑΥ2: Κατάρτιση ειδικών σχεδίων δράσης για την αντιμετώπιση των υγειονομικών προβλημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής και αιφνίδιων καταστροφών
 ΑΥ3: Χαρτογράφηση ευπαθών ομάδων και δημιουργία δικτύων υποστήριξης
 ΑΥ4 : Δημιουργία κλιματιζόμενων χώρων
 ΑΥ5 : Εκπαίδευση επαγγελματιών υγείας σε θέματα διαχείρισης καταστροφών, για την κοινωνική οργάνωση και τη διαχείριση εκτάκτων/ βαρέων περιστατικών λόγω αιφνίδιων καταστροφών.

• **Ομάδα 11: Πολιτιστική Κληρονομιά**, με τα ακόλουθα μέτρα:

ΠΚ1: Εκπόνηση Τεχνικής Μελέτης για τον αρχαιολογικό χώρο του Ηραίου στη Σάμο και έργα αποστράγγισης
 ΠΚ2: Αξιολόγηση της τρωτότητας των μνημείων έναντι της κλιματικής αλλαγής
 ΠΚ3: Διερεύνηση κινδύνων/ εκπόνηση μελετών σε μουσεία στην Π.Β.Α.
 ΠΚ4: Διερεύνηση κινδύνων/ εκπόνηση μελετών για τα υπαίθρια εκθέματα των απολιθωμένων δασών
 ΠΚ5: Επικαιροποίηση/ εκσυγχρονισμός και εκπόνηση απαραίτητων μελετών αποστραγγιστικών δικτύων σε αρχαιολογικούς χώρους της ΠΒΑ
 ΠΚ6: Μελέτη για το φαινόμενο της αποσάθρωσης στον χώρο της Μονής Οσίας Θεοκτίστης στην Ικαρία
 ΠΚ7: Εκπόνηση μελέτης για την προστασία του Ιερού Ταυροπόλου Αρτέμιδας στον Να της Ικαρίας
 ΠΚ8: Μέτρα αντιστήριξης πρανών στα κάστρα Μολύβου Λέσβου και Μυρίνας Λήμνου, αλλά και στο βραχώδες ύψωμα στην Πέτρα Λέσβου
 ΠΚ9: Αντιπλημμυρικά έργα στην περιοχή της Αγίας Άννας Καπέλλας
 ΠΚ10: Αντιπλημμυρικά έργα στην πόλη της Χίου, στο Γοτθικό Υποστατικό
 ΠΚ11: Εγκατάσταση συστημάτων πυρόσβεσης σε πολιτιστικά μνημεία
 ΠΚ12: Τεχνικό λιμενικό έργο στον παράκτιο αρχαιολογικό χώρο στο Αρχοντίκι Ψαρών.

• **Ομάδα 12: Ενέργεια**, λόγω της μη ύπαρξης επικινδυνότητας στις υποδομές παραγωγής ενέργειας δεν κρίνεται σκόπιμο να προταθεί κάποιο μέτρο για την προσαρμογή των εγκαταστάσεων έναντι της κλιματικής αλλαγής. Άλλα μέτρα που αφορούν στα δίκτυα κλπ παρουσιάζονται στη συνέχεια:

Ε1: Μελέτη αξιολόγησης τρωτότητας των δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας έναντι της κλιματικής αλλαγής
 Ε2: Ανάπτυξη έξυπνων δικτύων για την διαχείριση της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας
 Ε3: Αξιολόγηση τρωτότητας των προτεινόμενων θέσεων εγκατάστασης ΑΠΕ

• **Ομάδα 13: Μεταφορές**, με τα ακόλουθα μέτρα:

Μ1: Μελέτη προστασίας λιμένα Πλωμαρίου
 Μ2: Αξιολόγηση τρωτότητας κύριου οδικού δικτύου της ΠΒΑ
 Μ3: Αξιολόγηση τρωτότητας κυριότερων λιμανιών και αεροδρομίων της ΠΒΑ
 Μ4: Αποτύπωση και καταγραφή απαιτούμενων τεχνικών έργων για την προστασία από πλημμύρες οδικών υποδομών, αεροδρομίων και άλλων έργων υποδομής
 Μ5: Κατασκευή τεχνικών έργων για την προστασία από πλημμύρες οδικών υποδομών, αεροδρομίων και άλλων έργων υποδομής
 Μ6: Δράσεις ενίσχυσης της ασφάλειας του οδικού δικτύου ΠΒΑ
 Μ7: Εγκατάσταση φωτισμού για την ενίσχυση της ασφάλειας του οδικού δικτύου
 Μ8: Έργα προστασίας από τη διάβρωση της παραλιακής Επαρχιακής Οδού στην περιοχή Αγίου Γεωργίου Θερμής Λέσβου.

• **Ομάδα 14: Τουρισμός**, με τα ακόλουθα μέτρα:

Τ1: Επιδότηση Τουριστικών Επιχειρήσεων για την προσαρμογή τους στην κλιματική αλλαγή
 Τ2: Ενέργειες που θα ενισχύσουν την παράταση της τουριστικής περιόδου, με έμφαση στον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων επιχειρήσεων

T3: Ενέργειες που θα ενισχύσουν την παράταση της τουριστικής περιόδου μέσω της ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού

T4: Βελτίωση συνθηκών επισκεψιμότητας αρχαιολογικών χώρων ΠΒΑ

• **Ομάδα 15: Οριζόντιες δράσεις**, με τα ακόλουθα μέτρα:

ΟΔ1: Παρατηρητήριο για την παρακολούθηση της υλοποίησης του Σχεδίου Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

ΟΔ2: Διοργάνωση ημερίδων και συμπληρωματικών δράσεων/ Πρόγραμμα Δράσης των Ενεργειών Διάδοσης του ΠεΣΠΚΑ

ΟΔ3: Εξειδίκευση μοντέλων και σεναρίων εξέλιξης εκπομπών

ΟΔ4: Δράσεις προσαρμογής ΟΤΑ Α' βαθμού

ΟΔ5: Δράσεις Προσαρμογής της Πολιτικής Προστασίας

ΟΔ6: Ανάπτυξη Ηλεκτρονικής Πύλης (Portal) για την Προσαρμογή

ΟΔ7: Δημιουργία Περιφερειακού Ερευνητικού- Τεχνολογικού CLUSTER για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

ΟΔ8: Ανάπτυξη συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης

ΟΔ9: Συγκρότηση επιτροπής συντονισμού και υλοποίησης ΠεΣΠΚΑ

ΟΔ10: Δράσεις οικοδόμησης ανθρώπινου δυναμικού των υπηρεσιών που θα υλοποιήσουν το ΠεΣΠΚΑ

ΟΔ11: Διοργάνωση σεμιναρίων για στοχευμένες επαγγελματικές ομάδες.

Όλα τα ανωτέρω έργα ιεραρχούνται βάσει της προτεραιότητάς τους.

Η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του ΠεΣΠΚΑ αξιολογήθηκε ως προς τρεις εναλλακτικές λύσεις, που αναλύονται στη συνέχεια και εγκρίθηκε από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Αξιολόγηση επιπτώσεων

Αντικείμενο της ΣΜΠΕ είναι η ένταξη της περιβαλλοντικής διάστασης μέσα στο εξεταζόμενο κάθε φορά Σχέδιο. Η ένταξη αυτή γίνεται από την αρχή του σχεδιασμού του. Με απλά λόγια, πραγματοποιείται μια εκ των προτέρων αξιολόγηση των επιπτώσεων του έργου. Στόχος της Εκτίμησης των Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων των Σχεδίων ή των Προγραμμάτων είναι να διερευνηθούν οι πιθανές προερχόμενες από το Σχέδιο περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Οι επιπτώσεις αυτές προέρχονται από τις προτάσεις των έργων ή δράσεων που καταγράφονται στο κείμενο του εκάστοτε Σχεδίου. Στην συνέχεια, γίνεται η προσέγγισή τους σε στρατηγικό επίπεδο και τέλος η εύρεση της βέλτιστης επιλογής μεταξύ των προτεινόμενων εναλλακτικών λύσεων, επιχειρηματολογώντας για τον λόγο που επιλέχθηκε η συγκεκριμένη λύση. Η Εκτίμηση των Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων χρησιμοποιείται για την βελτίωση των Σχεδίων και Προγραμμάτων. Αυτό επιτυγχάνεται διότι με τον τρόπο αυτό ενσωματώνεται η περιβαλλοντική διάσταση με στόχο την μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και την αύξηση των περιβαλλοντικών οφελών από τις προτεινόμενες παρεμβάσεις.

Καθώς δεν έχει καθιερωθεί κάποια μέθοδος, στην παρούσα Στρατηγική Μελέτη Επιπτώσεων επιλέχθηκε **μια μέθοδος εκτίμησης ποιοτικής φύσης, την οποία ακολουθεί μια λεπτομερής ανάλυση εκτίμησης των επιπτώσεων**. Η μέθοδος αυτή κρίνεται η καταλληλότερη για την εκτίμηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή του ΠεΣΠΚΑ Βορείου Αιγαίου. Για τον προσδιορισμό των επιπτώσεων, δηλαδή τον εντοπισμό των περιβαλλοντικών συνιστωσών που ίσως επηρεαστούν λόγω της εφαρμογής του προτεινόμενου Σχεδίου επιλέγεται σαν πρώτο στάδιο η **μέθοδος των κρίσιμων ερωτήσεων**. Η επιλογή κρίσιμων ερωτήσεων έχει γίνει με στόχο να κατευθύνουν την μελετητική ομάδα είτε προς τις περιβαλλοντικές παραμέτρους, είτε προς τους περιβαλλοντικούς στόχους, είτε προς τα έργα και τις δράσεις του Σχεδίου. Με τον τρόπο αυτό γίνεται ένας πρώτος καθορισμός επιπτώσεων για κάθε ομάδα του Σχεδίου σε κάθε μία από τις περιβαλλοντικές παραμέτρους.

Σε επόμενο στάδιο οι μεταβολές, οι οποίες προέρχονται από διαφορετικές ομάδες μέτρων/ δράσεων ομαδοποιήθηκαν για κάθε περιβαλλοντική παράμετρο. Το βήμα αυτό είναι ουσιώδες για το στρατηγικό επίπεδο της μελέτης, διότι διαμορφώνει μια συνολική εικόνα της επίδρασης του Σχεδίου για κάθε μια περιβαλλοντική παράμετρο. Ουσιαστικά, έγινε έλεγχος συνέργειας των πολλαπλών επιπέδων των προτεινόμενων παρεμβάσεων του Σχεδίου ως προς τις επιπτώσεις τους στους εξεταζόμενους τομείς. Μετέπειτα, για να καταγραφεί η μεταβολή κάθε

περιβαλλοντικής συνιστώσας, προσδιορίσθηκαν έξι ιδιότητες, οι οποίες όλες μαζί στο σύνολό τους αποτελούν την «ταυτότητα» της επίπτωσης.

Στο τρίτο βήμα, εντοπίσθηκαν οι δυνατότητες πρόληψης και αναστροφής των επιπτώσεων, ώστε να διαμορφωθεί η κατεύθυνση προς την οποία πρέπει να στρέφονται τα μέτρα αντιμετώπισης. Στο βήμα αυτό, υιοθετήθηκε η βασική αρχή του ευρωπαϊκού περιβαλλοντικού κεκτημένου για την προτεραιότητα της πρόληψης και όχι της εκ των υστέρων αντίδρασης. Τέλος, διερευνήθηκαν λεπτομερέστερα τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων που προκαλεί η υλοποίηση του προτεινόμενου κάθε φορά Σχεδίου.

Ο προσδιορισμός των επιπτώσεων έγινε για κάθε περιβαλλοντική παράμετρο ανά ομάδα μέτρων και παρουσιάστηκαν σε πίνακες αξιολόγησης.

Μετά τα παραπάνω και το γεγονός ότι η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου έχει ολοκληρώσει το σχεδιασμό του ΠεΣΠΚΑ Βορείου Αιγαίου, σε συνάφεια με τα προβλεπόμενα στον Εθνικό Σχεδιασμό Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΠΚΑ), αλλά και το ότι η ΣΜΠΕ αξιολογήθηκε και εγκρίθηκε από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας και εφόσον το Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή που διαβιβάστηκε στο Περιφερειακό Συμβούλιο, παρουσιάζει ικανοποιητική πληρότητα

ε ι σ η γ ο ύ μ α σ τ ε

να γνωμοδοτήσετε θετικά για την έγκρισή του «Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή» της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου».

Στο σημείο αυτό ακολουθούν (κατά λέξη απομαγνητοφώνηση) τοποθετήσεις των Μελών που καταψήφισαν την έγκριση του «Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή» της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου που έχουν ως εξής:

Η επικεφαλής της Περιφερειακής Παράταξης «Λαϊκή Συσπείρωσης Αγλαΐα Κυρίτση είπε ότι :

«κκ. συνάδελφοι,

Για να είμαστε ξεκάθαροι από την αρχή: Ούτε μηδενική λύση, ούτε ενδιάμεση, ούτε βέλτιστη, κομμένη και ραμμένη σε κεντρικούς σχεδιασμούς που ευνοούν και ενισχύουν κάθε είδους συμφέροντα, είτε αυτά λέγονται επιχειρηματικά, είτε ενεργειακά, είτε γεωπολιτικά., είτε όπως αλλιώς θέλετε να τα ονομάσετε....

Για μας, αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής που οφείλεται στις πολιτικές «οφέλους και κέρδους» για συγκεκριμένα συμφέροντα που εφαρμόστηκαν μέχρι σήμερα και καταλήξαμε εδώ που είμαστε, δηλαδή «στο και πέντε» , ασθμαίνοντας, να συζητάμε λύσεις για το αναπόφευκτο είναι επιτρέψτε μου κοροϊδία, και για μας εδώ που τα συζητάμε, αλλά και για τις λαικές ανάγκες που οι επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή και την συνεχόμενη καταστροφή του περιβάλλοντος έχουν φτάσει στα σημερινά οικονομικά και περιβαλλοντικά αδιέξοδα.

Γιατί αν το σκεφτούμε πέρα και έξω από την όποια κατευθυντήρια γραμμή τι συζητάμε σήμερα;

Για ένα «πράσινο new deal», για νέες «Πράσινες» δηλ μπίζνες συνέχεια και εξελκτικά των όσων δημιούργησαν διαχρονικά όλες οι κυβερνήσεις με μπουσούλα την Περιβαλλοντική διπλωματία της ΕΕ

Σας ρωτώ Μπορεί αυτός που προκαλεί το πρόβλημα να το λύσει; για μας η απάντηση είναι ένα μεγάλο όχι, γιατί πρόκειται για περιβαλλοντική υποκρισία σε ένα νέο πεδίο ανταγωνισμών.

Και θα πρέπει να μας προβληματίσει το γεγονός γιατί ποτέ στο παρελθόν η προστασία του περιβάλλοντος δεν είχε τόσους πολλούς φίλους και γιατί Το πράσινο έγινε ξαφνικά το αγαπημένο χρώμα όλων....

Οχι βέβαια ως επιβεβαίωση της ανάγκης να παρθούν όλα τα αναγκαία μέτρα προστασίας του λαού και του περιβάλλοντος από τις συνέπειες των έντονων καιρικών φαινομένων και τις πραγματικές αιτίες που κάθε χρόνο μετατρέπουν σε κάρβουνο χιλιάδες στρέμματα δάσους...

Αλλά ως προκάλυμμα για τις τεράστιες ευθύνες του κράτους για τις μεγάλες καταστροφές και ως άλλοθι για τη μεγάλη μπίζνα της «πράσινης ανάπτυξης», που προβάλλεται ως η μόνη «φιλοπεριβαλλοντική λύση» ώστε να

αρχίσει ένας νέος γύρος κερδοφόρων επενδύσεων , που θα στηριχθεί απλόχερα από το κράτος και θα τον πληρώσουν οι λαοί.

Το έργο το έχουμε ξαναδεί.

Μετά από κάθε μεγάλη καταστροφή, όπως πριν από πέντε χρόνια στη Μάνδρα, πριν από τέσσερα χρόνια στο Μάτι, πέρυσι στην Καρδίτσα και στην Εύβοια, οι καταστροφές εδώ στα νησιά μας που κόστισαν και ανθρώπινες ζωές, η «καραμέλα» της κλιματικής αλλαγής βρίσκεται ολοένα και πιο συχνά στο στόμα όλων των κυβερνήσεων, για μας υπευθύνων....

Ετσι προσπαθούν να δικαιολογήσουν την εγκληματική έλλειψη μέτρων και σχεδιασμού πρόληψης και αντιμετώπισης των συνεπειών από τις μεταβολές του καιρού, στις οποίες επιδρούν σημαντικά οι επιπτώσεις της καπιταλιστικής ανάπτυξης, που είναι γνωστές και καταγράφονται εδώ και 40 περίπου χρόνια!

Ποιος δεν θυμάται τη συζήτηση για την τρύπα του όζοντος, που «κρατάει» από τις αρχές της δεκαετίας του '80; Ποιος ξεχνάει ότι ακόμα και η λειψυδρία στην Αθήνα στις αρχές της δεκαετίας του '90 αποδιδόταν στη μείωση των βροχοπτώσεων εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής;

Κανένα ουσιαστικό μέτρο όμως δεν παίρνεται από το κράτος για να προστατευτούν η ζωή και η περιουσία των λαϊκών στρωμάτων, ενώ οι υποδομές (αντιπλημμυρικές, αντιπυρικές και άλλες) που υπάρχουν εδώ και 20 ή 30 χρόνια είναι πλέον ξεπερασμένες.

Και όχι μόνο αυτό. Στο όνομα της πολιτικής στήριξης της κερδοφορίας, του «κόστους - οφέλους», πολλαπλασιάζονται οι εστίες κινδύνου για τον λαό, όπως γίνεται με την περιβαλλοντική νομοθεσία και τα χωροταξικά σχέδια, που διευκολύνουν την επιχειρηματική αξιοποίηση της γης, αλλά και με τη μη χρηματοδότηση των αναγκαίων έργων, που δεν έχουν ανταποδοτικότητα για τους λίγους...

Αυτό είναι το εκρηκτικό κοκτέιλ που απειλεί πραγματικά τον λαό, την ώρα μάλιστα που η ανάπτυξη της επιστήμης στις μέρες μας επιτρέπει την ακριβέστερη πρόβλεψη των αλλαγών στο κλίμα και την έγκαιρη πρόβλεψη των μεταβολών του καιρού, ενώ η πρόοδος της τεχνολογίας παρέχει ανεξάντλητες δυνατότητες για την αντιμετώπισή τους, με μέτρα πρόληψης και υποδομές.

Αντί γι' αυτά, η ΕΕ και οι κυβερνήσεις στα κράτη - μέλη «ταΐζουν» με πάνω από 700 δισ. ευρώ τους μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης, με το οποίο συμφωνούν όλα τα αστικά κόμματα και στη χώρα μας.

Χρηματοδοτούν με επιδοτήσεις, εγγυήσεις και δάνεια τη «ριζική αλλαγή του οικονομικού μοντέλου», μετατρέποντας την κλιματική αλλαγή σε ευκαιρία για την κερδοφόρα επένδυση συσσωρευμένων κεφαλαίων, σε συνθήκες διαδοχικών οικονομικών κρίσεων.

Παρουσιάζουν τη διαχρονική πολιτική στήριξης των μεγάλων επιχειρηματιών και των συμφερόντων τους , που ευθύνεται για την υποβάθμιση και την καταστροφή του περιβάλλοντος, ως το «φάρμακο» για τη σωτηρία του, αποδεικνύοντας την τεράστια υποκρισία τους σε ό,τι αφορά την κλιματική αλλαγή και τις συνέπειές της για τα λαϊκά στρώματα.

Και μην πάμε μακριά είναι πρόσφατα και τα παραδείγματα εδώ στην περιοχή μας και τα έχουμε δει με τα μάτια μας...Το παρθένο δάσος της Βάστριας που σιγά σιγά αποψιλώνεται στο όνομα των υπερδομών, οι ιχθυοκαλλιέργειες στους κόλπους της Λέσβου πηγή ζωής και βιοποικιλότητας για όλο τον πλανήτη να καταλαμβάνουν όλο και περισσότερα στρέμματα θαλάσσιας γης , οι δεκάδες ή και εκατονταδες ανεμογεννήτριες που караδοκούν να καταστρέψουν ό,τι πνεύμονα πρασίνου έχει απομείνει στα νησιά μας, στο όνομα της πράσινης ενέργειας και της τροφοδοσίας με ρεύμα «οικολογικό» τους ισχυρούς της Ευρώπης , αλλά με αρνητικές συνέπειες για τους κατοίκους, τις τοπικές οικονομίες, το περιβάλλον και τον πολιτισμό....

Και για να είμαστε ξεκάθαροι : εμείς λέμε ναι στις εναλλακτικές πηγές αλλά στο βαθμό που θα εξυπηρετούν τις άλικές ανάγκες κι όχι τους μεγάλους ομίλους εμπορίας της ενέργειας...

Και αξίζει σε όλο αυτό το θέατρο του παραλόγου να σημειώσουμε κι ένα ακόμη στοιχείο, αυτό της «ατομικής ευθύνης» ή της ευθύνης «των γενεών» που πιπιλάνε τα τελευταία χρόνια οι κυβερνήσεις νίπτοντας τας χείρας τους φορτώνοντας τα στοιχειώδη μέτρα προστασίας από φυσικές καταστροφές, σε αυτήν... Να σε κάψω Γιάννη δηλαδή να σ αλείψω λάδι

Για μας αυτή η «πράσινη» ανάπτυξη που ευαγγελίζονται οι κυβερνήσεις ουσιαστικά το «νέο οικονομικό μοντέλο» που προπαγανδίζουν, δεν πρόκειται να αντιμετωπίσει τα ζητήματα του κλίματος και του περιβάλλοντος.

Αντίθετα, θα τα οξύνει, επειδή τα συστατικά του είναι ίδια με τα σημερινά: Στηρίζεται και στηρίζει την κερδοφορία, που είτε «πράσινη» είτε «μαύρη» δεν συναντιέται πουθενά με την προστασία του φυσικού πλούτου,

την ανάδειξη και ανάπτυξη του προς όφελος του λαού. Γιατί για μας **«Η γή και τα δάση δεν είναι εμπόρευμα, όπως και το νερό όπως και ο πλούτος των θαλασσών»**. Είναι πρώτα απ' όλα δημόσιο αγαθό και δικαίωμα.

Γιατί αγαπητοί συνάδελφοι και θα μιλήσω με παραδείγματα: Προστασία δασών με χωρισμένη τη δασοφυλλοδέσμευση από την πρόληψη, με πενιχρά κονδύλια για τη δασική υπηρεσία, με κενά σε προσωπικό, με παλιό εξοπλισμό και με τη λογική κόστους – οφέλους στην προμήθεια πχ εναέριων μέσων (που καταλήγουμε να νοικιάζουμε, αν είναι διαθέσιμα) οδηγεί σε τραγωδίες τύπου Εύβοιας, αλλά και σε κενά στην αντιμετώπιση πυρκαγιών στα νησιά, πχ πρόσφατα στους Βουρλιώτες Σάμου.

Για μας, η όποια αναφορά σε κεντρικό σχεδιασμό, καθοδηγούμενη από τις επιταγές της ΕΕ και του κέρδους είναι προσχηματική. Για μας, κεντρικός σχεδιασμός που να μην έχει στο επίκεντρο τις λαϊκές ανάγκες και χωρίς να θίγονται οι μεγάλοι επιχειρηματικοί όμιλοι δεν υπάρχει.

Η καλύτερα υπάρχει, ως πολιτική στήριξης του κεφαλαίου από το κεντρικό κράτος.

Αυτό όμως δεν έχει καμιά σχέση με αυτό που εμείς εννοούμε κεντρικό σχεδιασμό.

Οι «πράσινες» τεχνολογίες και η λεγόμενη «πράσινη οικονομία» που προωθούνται στο όνομα του κεντρικού τους σχεδιασμού για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, αποσκοπούν στο να ανοίξουν νέα επενδυτικά πεδία με μεγάλα και γρήγορα κέρδη.

Η ΕΕ εμφανίζεται σήμερα να ηγείται της εκστρατείας για στροφή στην «πράσινη ανάπτυξη», με τον μανδύα της υιοθέτησης πολιτικών «φιλικών» προς το περιβάλλον, **διαθέτοντας μάλιστα τεράστια κονδύλια από τα ταμεία της για τη στήριξη επενδύσεων σε τέτοιους τομείς**, προκειμένου να βρουν διέξοδο συσσωρευμένα κεφάλαια. Ανάλογη στρατηγική διαμορφώνει και η Κίνα, που ανταγωνίζεται την ΕΕ σε επενδύσεις στην «πράσινη» οικονομία και είναι από τους κορυφαίους κατασκευαστές συσσωρευτών ηλεκτρικής ενέργειας στον κόσμο.

Την έκταση της συζήτησης και το μέγεθος των ανταγωνισμών γύρω από την κλιματική αλλαγή αποκαλύπτει και η έκθεση που συνέταξε η **Διάσκεψη για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη του ΟΗΕ** αναφορικά με την ανάγκη σύναψης μιας νέας παγκόσμιας «πράσινης Συμφωνίας» (Green New Deal). Σ' αυτήν υπολογίζεται ότι για να επιτευχθούν οι στόχοι της Συμφωνίας του Παρισιού για το 2030, **απαιτούνται, μόνο στο λεγόμενο «αναπτυσσόμενο» κόσμο, επενδύσεις ύψους 2,5 τρισ. δολαρίων το χρόνο!**

Πρόκειται για ιλιγγιώδες ποσό, που ανεξάρτητα από το αν θα επενδυθεί στο σύνολό του, **δείχνει τις προσδοκίες που τρέφουν μεγάλοι οργανισμοί για «απογείωση» της κερδοφορίας τους τα επόμενα χρόνια από την τοποθέτηση κεφαλαίων στην «πράσινη» οικονομία.**

Δείχνει επίσης την **πραγματική σκοπιμότητα που κρύβεται πίσω από τις συμφωνίες των μεγάλων κρατών για το κλίμα**, στο πλαίσιο του διαμοιρασμού της «πράσινης» πίτας.

Και για να επανέλθουμε στα δικά μας, κι επειδή ο διάβολος κρύβεται στις λεπτομέρειες : τι σημαίνει στον σχεδιασμό «επιδότηση τουριστικών επιχειρήσεων για να προσαρμοστούν στην κλιματική αλλαγή; Ποιός θα πάρει χρήματα, με τι κριτήρια και για ποιο σκοπό;

Ρητορικά το ρωτάω και για ενδεχόμενο προβληματισμό...

Με βάση τα παραπάνω καταψηφίζουμε.

ΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Μετά από διαλογική συζήτηση η οποία περιλαμβάνεται στα απομαγνητοφωνημένα πρακτικά, αφού έλαβε υπόψη του την ανωτέρω εισήγηση, τις σχετικές διατάξεις, καθώς και τις διατάξεις του Ν.3852/2010:

Επί 32 παρόντων: (δεν ήταν συνδεδεμένοι, κατά τη διαδικασία της ψηφοφορίας, στην ηλεκτρονική πλατφόρμα συνεδρίασης ή είχαν αποχωρήσει από την αίθουσα οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι κ.κ. Χριστιάνα Καλογήρου, Παντελεήμων Λεγάτος, Νικόλαος Τριανταφύλλου, Ευστράτιος Γεωργούλας.).

Με ψήφους

25 ΥΠΕΡ

4 ΚΑΤΑ (Π.Σ. κ.κ. Αγλαΐα Κυρίτση, Γεώργιος Αμπαζής, Σταμάτιος Φιλίππης, Νικόλαος Μανάβης)

3 ΛΕΥΚΑ (Π.Σ. κ.κ. Ιωάννης Σπιλάνης, Μαρία Νικολάρα, Εμμανουήλ Κάρλας)

Αποφασίζει

Γνωμοδοτεί θετικά για την έγκρισή του «Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή» της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου».

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ 28**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ****Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ****ΤΑ ΜΕΛΗ****ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΡΩΝΗΣ****ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ ΤΟΥΦΟΥ****ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ**

**Ακριβές Αντίγραφο
Εντολή Προέδρου
Ειρήνη Αρμενάκα**